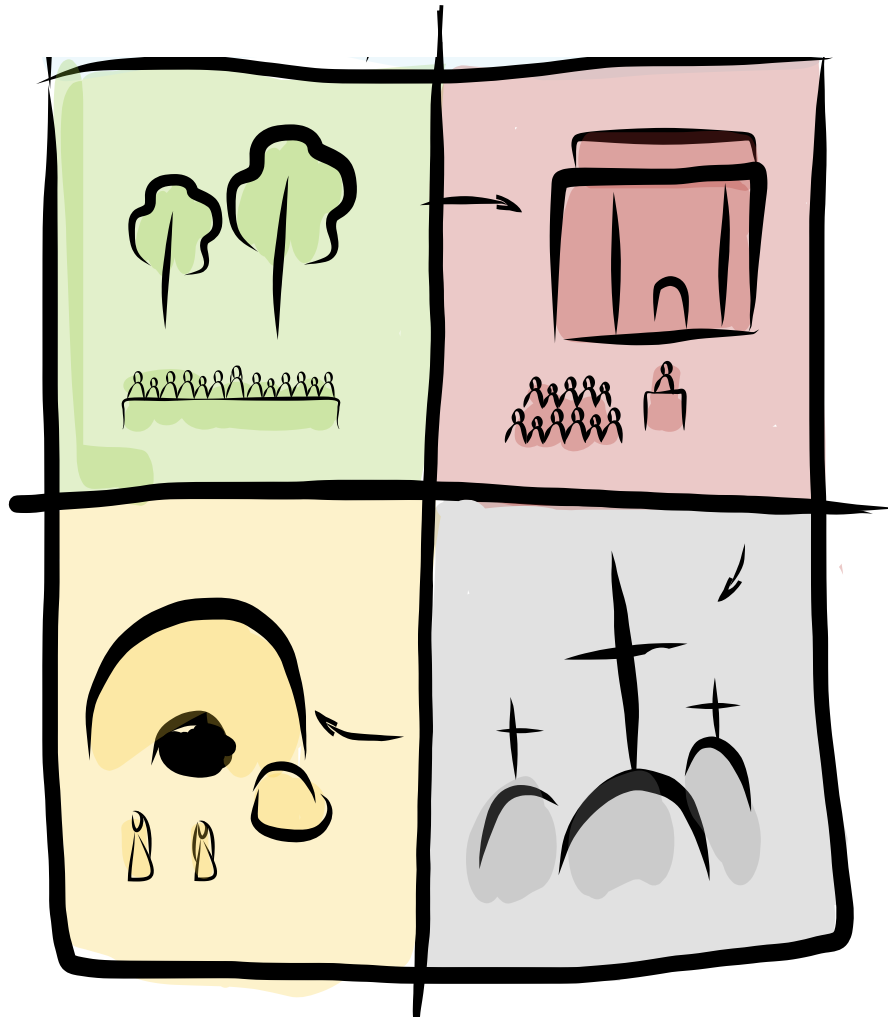

MATKA PÄÄSIÄISKERTOMUKSEEN

YHTEISTOIMINNALLINEN TYÖSKENTELY
ALAKOULUN OPETUKSEEN

Copyright © Tekijät ja Agricola

Taitto ja ulkoasu:
Mari Huotari/Kiesus

Valokuvat taidekuvista: Marco Peretto

Julkaisija:
Agricola-opintokeskus
Kirkkopalvelut ry
2015

ISBN-13 978-952-449-384-0

EAN 9789524493840

TEKIJÄT

Uskonnonopetus.fi tarjoaa täydennyskoulutusta ja opetusmateriaaleja opettajille esikoulusta lukioon. Tämän materiaalin tekijöinä ovat olleet uskonnonpedagogiset kouluttajat Essi Ikonen, Salla Vainio ja Raili Keränen-Pantsu.

Lue lisää: www.uskonnonopetus.fi

Kiesus.fi

Kiesus suunnittelee ja toteuttaa sisältöjä, työkaluja ja ulkoasuja tukemaan oppimista. Tämän materiaalin teossa ovat olleet mukana Antti Huotari, Mari Huotari ja Mira Rantakeisu.

Lue lisää: www.kiesus.fi

ALKUSANAT

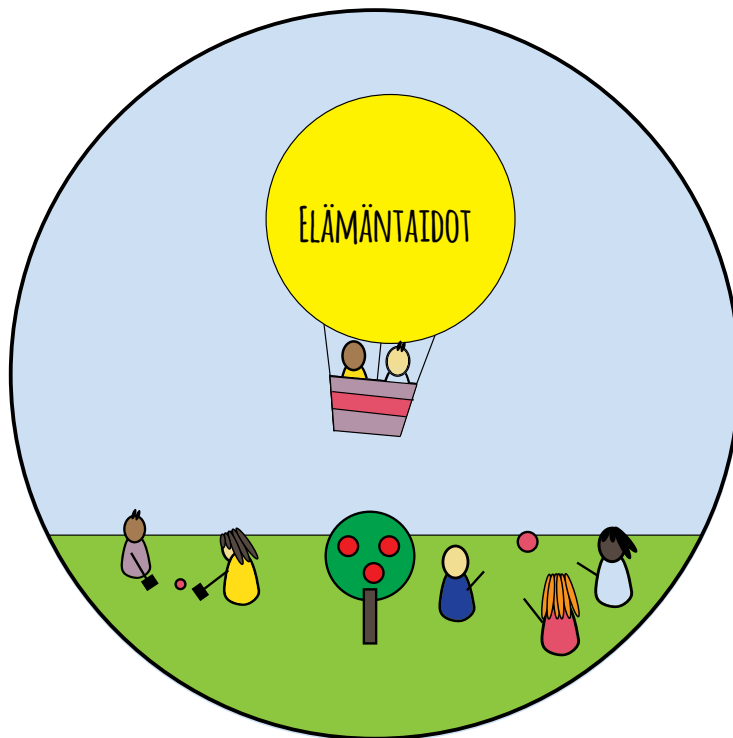
Irmeli Halinen. *Opetusneuvos, OPS 2016 -opetussuunnitelmatyön päällikkö.*

Opetushallitus antoi uudet perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vuoden 2014 lopussa ja ne otetaan käyttöön paikallisen OPS-työn valmistuttua 1.8.2016. Uusi opetussuunnitelma tuo mukanaan muutoksia, jotka toivottavasti saavat sekä ajattelemaan että tekemään koulutyötä tuoreella tavalla. Tärkeitä kysymyksiä opetussuunnitelman perusteita laadittaessa olivat:

- Miten maailma ympärillämme muuttuu ja millaisin tiedoin, taidoin, arvoin ja asentein haluamme varustaa lapsemme tuohon muuttuvaan maailmaan?
- Millaista tulevaisuutta haluamme rakentaa?
- Mikä on se tarina, jonka haluaisimme myöhemmin kerrottavan tämän ajan peruskoulusta?

Voisiko tarina OPS 2016 -uudistuksesta kertoa, että noina vuosina lähdettiin tekemään asioita yhdessä ja rakennettiin vahvaa yhteistyötä yli oppiaine- ja luokka-asterajojen? Mukaan haettiin myös ihmisiä koulun ulkopuolelta ja saatiin sillä tavoin lisää voimavaroja ja asiantuntemusta. Opetuksessa ja oppimisessa lähtökohtia haettiin entistä enemmän oppilaiden kokemuksista ja havainnoista, ajatuksista ja ideoista. Käytettiin mielikuvitusta, lähdettiin ulos luokkahuoneesta, liikuttiin, kokeiltiin asioita ja tutkittiin yhdessä. Eri oppiaineissa opiskeltavat asiat pyrittiin hahmottamaan kokonaisuuksiksi, jotka auttoivat ymmärtämään asioiden välisiä yhteyksiä ja keskinäisiä riippuvuussuhteita – ymmärtämään maailmaa. Uskaltauduttiin vilpittömästi hakemaan keinoja oppimisen ja onnistumisen ilon kokemusten tuottamiseen ja saamiseen.

Tarinassa kerrottaisiin peruskoulusta, jossa entistä enemmän ohjataan kunnioittamaan ja puolustamaan ihmisoikeuksia, arvostetaan kulttuurista moninaisuutta ja harjaannutaan kestävään elämäntapaan. Koulussa tuetaan oppilaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia kehittää ja vahvistaa omaa identiteettiään. Maailman hahmottamisen ja ymmärtämisen ohella hyvinvointi edellyttää kasvamista oman arjen hallintaan. Taitojen merkitys korostuu ja koulussa ja koulun ulkopuolella opittava kietoutuvat entistä paremmin yhteen. Hyvinvointia edistää myös mahdollisuus tehdä jotakin toisten hyväksi, olla osa yhteisöä ja liittää oma työ yhteisiin ponnisteluihin.

Liittyäkseen tähän uuteen tarinaan opettajat tarvitsevat tukea ja rikasta materiaalia, joka tukee vuoden 2014 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvoperustaa, korostaa jokaisen oppilaan ainutlaatuisuutta ja oikeutta hyvään opetukseen ja auttaa opettajaa konkreettisesti saavuttamaan opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Tarvitaan materiaalia, joka tukee yhdessä tekemisestä ja oppimisen iloa ja antaa eväitä erityisesti taitojen vahvistamiseen ja laaja-alaisen osaamisen kehittämiseen opetuksessa. Erilaista usaa! -materiaali vastaa tähän tarpeeseen uskonnonopetuksen näkökulmasta. Se rakentaa omalta osaltaan tarinaa hyvästä suomalaisesta perusopetuksesta.

JOHDANTO

Matka pääsiäiskertomukseen -työskentely on osa Erilaista ussaa! -materiaalia. Materiaalin tavoitteena on edistää **taitolähtöistä uskonnonopetusta** vuoden 2016 opetussuunnitelman hengessä. Uudessa opetussuunnitelmassa oppiainesisältöjä ei enää opiskella yksinomaan erillisinä oppiaineina vaan **laaja-alaisen osaamisen edistämiseksi**. Tavoitteena on, että peruskoulun käynyt nuori on sosiaalisesti taitava, itsensä tunteva sekä ajatteleva ja hyvinvoiva kestävän tulevaisuuden rakentaja.

Erilaista ussaa! -työskentelyssä taitoja opitaan Raamatun **kertomusten avulla**. Kertomuksilla on inhimillistä voimaa: niiden ikiaikaiset teemat rakkaus, hyvyys ja toivo koskettavat meitä kaikkia. Kertomusten juonellinen rakenne helpottaa oppimista sekä antaa rakennusaineeksi oman elämän jäsentämiseen kun oppilas voi eläytyä kertomuksen henkilöiden tilanteisiin ja valintoihin. Raamatun kertomukset ovat myös merkittävä osa kulttuuriperintöämme.

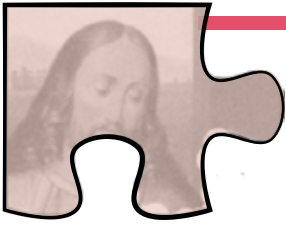
Matka pääsiäiskertomukseen -työskentely herättää **pääsiäiskertomuksen** eloon uudella tavalla. Peli tarjoaa helpon ja hauskan tavan edistää ilmiölähtöistä oppimista alakoulun uskonnon tunneilla. Pelissä on neljä teemaa: **ystävyyys, tuomio, kuolema ja ihmeet**. Jokaiseen teemaan on kolme näkökulmaa: **uskontotietous, kulttuuri ja etiikka**. Taitojen oppimisen osalta pelissä painottuvat **tiimityöskentelytaidot, kulttuurinen lukutaito, katsomusdialogitaidot ja eettiset taidot**.

Työtapana on **yhteistoiminnallinen oppiminen**. Työskentelyn tavoitteena on saattaa erilaiset oppijat sekä erilaiset katsomukset ja näkemykset vuoropuheluun sekä oppimisen ja kasvun välineiksi. Työskentely ohjaa myös **vertaispalautteen** antoon. Työskentelyn päätteeksi ryhmien jäsenet voivat arvioida omaa työskentelyään ja muiden ryhmien tuotoksia. Palautteen voi tarvittaessa antaa myös opettaja.

Tämän työskentelyn lisäksi Erilaista ussaa! -materiaaliin kuuluu

- **Elämäntaitoja oppimaan** -opas, josta löydät taustatietoa taitolähtöisen opetuksen suunnitteluun,
- **Kolmen ruokalajin oppitunti**, joka tarjoaa esikoulun ja alakoulun opettajille materiaaleja ja työskentelytapoja erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimiseen,
- **Lue kuvaa** -kuvagalleria, jossa taidehistoriamme klassikot opettavat kuvan- ja symbolienlukutaitoa sekä avaavat uusia näköaloja kulttuurisiin viesteihin symbolitutkija Liisa Väisäsen symboliselitysten avulla.

Linkit Elämäntaitoja oppimaan -oppaaseen, Kolmen ruokalajin oppituntiin ja Lue kuvaa! -galleriaan löydät osoitteesta <https://www.uskonnonopetus.fi/materiaalit>.

MATKA PÄÄSIÄISKERTOMUKSEEN

YHTEISTOIMINNALLISTA OPPIMISTYÖSKENTELYÄ PERUSKOULUN ALALUOKILLE

Oppimistavoitteet:

Taidolliset:

- Katsomusdialogitaidot
- Kulttuurinen lukutaito
- Eettiset taidot
- Tiimityöskentelytaidot

Tiedolliset:

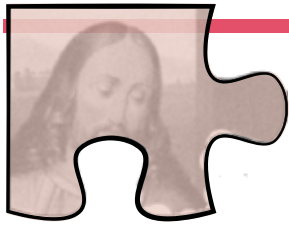
- Raamatun tuntemus
- Tietoa kristinuskosta ja juutalaisuudesta
- Raamatun kulttuurivaikutukset

Kesto

- 45 min: yksittäinen tehtävä
- 90 min: kertomus, tehtävä, esitys ja vertaisarviointi
- Projekti: tehdään useampia töitä pidemmällä aikajaksolla

Materiaali sisältää

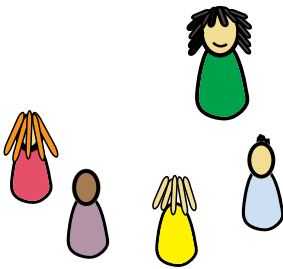
- Tehtäväkortit: 4 eri teemaa, joissa jokaisessa 3 eri tehtävätyyppiä
- Tehtävien yhteydessä taidekuvia ja muuta tehtävässä tarvittavaa materiaalia, joka kannattaa tulostaa erilliselle paperille.
- Pääsiäiskertomuksen rakennetta havainnollistava pohja, jonka voi heijastaa oppilaille näkyviin työskentelyn ajaksi (liite 1)
- Johdannoksi työskentelyyn kuvitettu pääsiäiskertomus (kertomus ja kuvat, liite 2/sähköinen esitys: <http://www.pearltrees.com/erilaistaussaa/matka-paasiaiskertomukseen/id14964429>)
- Hienoa ryhmätyöskentelyä -hopearahat (liite 3)
- Arviointimatriisi pienille oppilaille (liite 4)
- Hopearahat pienille oppilaille (liite 5)
- Hopearahat toisten joukkueiden esitysten arviointiin (liite 6)
- Tähtipoletit oman joukkueen jäsenten arviointiin (liite 7)
- Arviointilomake työskentely- ja esiintymistaidoista (liite 8)
- Tunnekortit (liite 9)
- Puhekuplaruudut (liite 10)
- Paketin materiaalien lisäksi pelaamisessa tarvitaan kyniä ja paperia tai haluttaessa mobiililaitteita.

TYÖSKENTELYN KULKU

1) Järjestetään tila ja jakaudutaan ryhmiin

Tapahtumapaikat sijoitetaan eri puolille luokkaa. Jokaiselle tapahtumapaikalle laitetaan siihen kuuluvat tehtävät (3 kpl) sekä niihin kuuluvat tarvikkeet. Jakaudutaan 2-4 oppilaan ryhmiin.

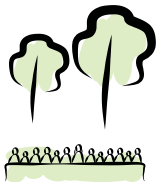
2. Tutustutaan kertomukseen

Kuunnellaan tai luetaan yhdessä pääsiäiskertomus (liite 2). Opettaja voi kertoa kertomuksen myös sähköisen kuvaesityksen avulla avulla.

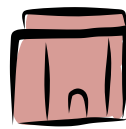
Kuvaesitys löytyy osoitteesta:

<http://www.pearltrees.com/erilaistaussaa/matka-paasiaiskertomukseen/id14964429>

Teemat ja tapahtumapaikat

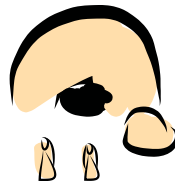
Ystävyys
Getsemanen puutarha

Tuomio
Pontius Pilatuksen talo

Kuolema
Golgata

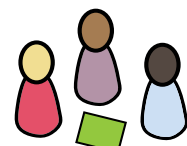
Ihmeet
Tyhjä hauta

3) Jakaannutaan tapahtumapaikoille

4) Tehdään ryhmässä tehtävä

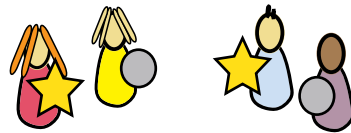
Jokainen ryhmä valitsee tehtäväkorttipinosta yhden tehtävän, tekee sen sekä suunnittelee, miten esittäisi tehtävän tuotoksen muille.

5) Esitetään ja arvioidaan

Kun ryhmät ovat kiertäneet sovitun määrän pisteitä tai työskentelyyn varattu aika on loppunut, siirrytään tuotosten esittämiseen ja arviointiin.

Ryhmät esittelevät tuotoksensa koko opetusryhmälle. Toisten ryhmien töiden arviointiin käytetään hopearahoja. Pienempien oppilaiden kanssa arviointikohteita voidaan rajata (liite 5). Isommat oppilaat voivat käyttää laajempaa valikoimaa erilaisia hopearahoja (liite 6). Jokainen ryhmä antaa muiden töille jokaiselle yhden hopearahan sen mukaan missä ryhmä on heidän mielestään parhaiten onnistunut.

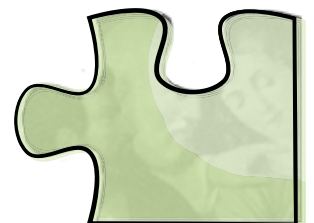
6) Arvioidaan ryhmän työskentelyä

Muiden ryhmien arvioimisen jälkeen ryhmät arvioivat vielä omaa toimintaansa arviointimatriisin avulla (liite 8). Voidaan keskustella yhdessä siitä, millaista on hyvä ryhmätyöskentely. Ryhmä voi antaa itselleen Hyvää ryhmätyöskentelyä -hopearahat jos ovat omasta mielestään onnistuneet hyvin.

Lopuksi ryhmät voivat arvioida omien jäsentensä toimintaa tähtien (liite 7) avulla. Tähtipoletit jaetaan ryhmän sisällä niin, että jokainen saa sellainen tähden, joka vastasi hänen toimintaansa työskentelyn aikana.

Vinkki:

Opettaja voi halutessaan rajata työskentelyä koskemaan vain tiettyjä teemoja tai tiettyjä tehtävätyyppejä.

Pelissä voi hyödyntää sähköisiä välineitä monella tapaa. Seuraavassa on listattu tehtävätyypeittäin sähköistämisen mahdollisuuksia. Oppilaita voi rohkaista myös käyttämään itse hyväksi havaitsemiaan sähköisiä työkaluja.

Kirjoittamista ja piirtämistä vaativat tehtävät

- Tekstieditorit ja piirrostyökalut
Sumopaint: <http://www.sumopaint.com/home/> (ei vaadi kirjautumista)
Sketch.io: <https://sketch.io/sketchpad/> (ei vaadi kirjautumista)

Kuvaaminen ja nauhoittaminen

- Nykyaikaisissa tietokoneissa ja erilaisissa mobiililaitteissa tulee mukana monia välineitä tehtävien tekemiseen sähköisesti.
Still-kuvat ja kasvokuvat ilmekollaasiin voi ottaa kameralla.
Näytelmän voi kuvata laitteen videokameralla.
Uutisjuttujen haastatteluita voi äänittää ääninauhurilla.
- Internet-selaimella toimivia ohjelmia ruokalistan tekemiseksi:
Canva: <https://www.canva.com/create/restaurant-menus/> (vaatii kirjautumisen)
MustHaveMenus: <http://www.musthavemenus.com/template/restaurant-menu-maker.html> (vaatii kirjautumisen)
PicMonkey: <http://www.picmonkey.com/> (ei vaadi kirjautumista)
- Internetistä löytyy myös erilaisia sarjakuvan tekemiseen tarkoitettuja työkaluja:
BitStrips: <https://www.bitstrips.com/create/comic/> (vaatii kirjautumisen)
Toimisto: Suomalainen sivusto osoitteessa <http://jaukia.kapsi.fi/toimisto/makecomic.php> (ei vaadi kirjautumista)

Ajatusten koonti

- Internetistä löytyvät vastaustyökalut, joilla joukkue voi syöttää asioita tai ajatuksia yhteiseen tilaan esimerkiksi <http://answergarden.ch/> (ei vaadi kirjautumista).
Mahdollisuus antaa vastauksia myös nimettömästi.
- Internetin miellekarttatyökalut, esimerkiksi <https://bubbl.us/> (ei vaadi kirjautumista) ja <https://www.mindmeister.com/> (vaatii kirjautumisen).
- Työskentelyn jälkeen opettaja voi järjestää äänestyksen opituista asioista esimerkiksi Socrativen avulla: <http://www.socrative.com/> (vaatii kirjautumisen).
- Todaysmeet-palvelun avulla oppilaat voivat jättää kommentteja pisteiltä jääneistä ajatuksista: <https://todaysmeet.com/> (ei vaadi kirjautumista).
- Padlet-seinälle ryhmät voivat helposti koota kaikki sähköiset tuotoksensa yhteen paikkaan: <https://fi.padlet.com/>

TEEMA: YSTÄVYYS

USKONTOTIETOUS

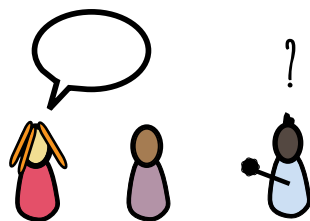
Tarvikkeet: taidekuva, paperia + kyniä / mobiililaite

Jeesus ja opetuslapset olivat kokoontuneet yhdessä pääsiäisaterialle. Meidänkin aikanamme ystävien kanssa kokoonnutaan yhteen viettämään aikaa, esimerkiksi syömään tai tekemään muita asioita yhdessä. Tällä aterialla kuitenkin tapahtui jotain, joka vaikutti aterian tunnelmaan. Evankelista Markus kertoo tilanteesta näin:

Kun he olivat asettuneet aterioimaan, Jeesus sanoi: "Totisesti: yksi teistä kavaltaa minut -- mies, joka syö minun kanssani." Opetuslapset järkyttyivät ja alkoivat yksi toisensa jälkeen kysellä: "En kai minä?" (Mark. 14: 18-19)

Tehtävä: Mitä Jeesuksen viimeisellä aterialla tapahtui?

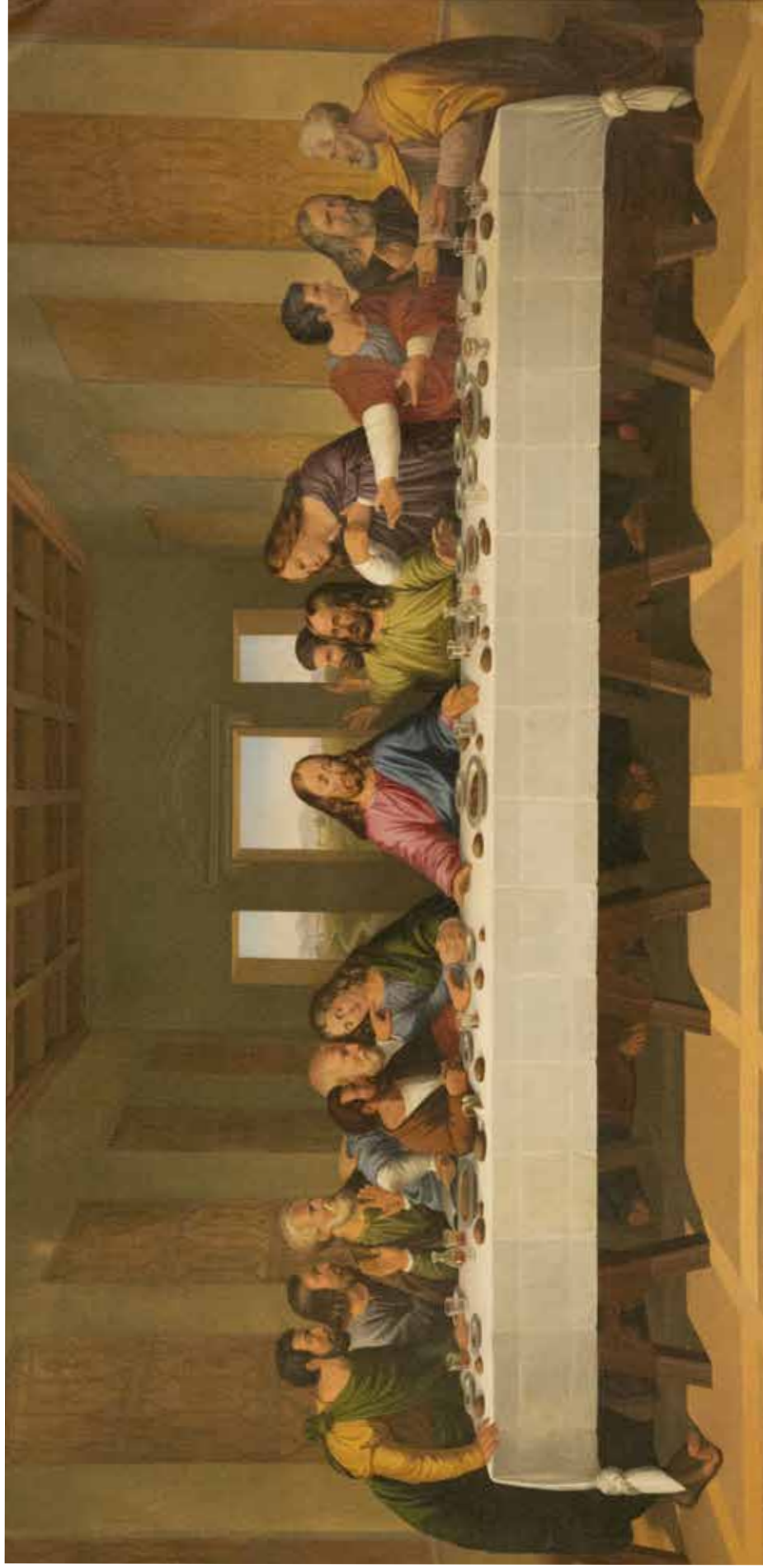
- 1. Katsokaa** kuvaa Jeesuksen viimeisestä aterialla. **Kuvitelkaa**, että paikalla oli silminnäkijöinä majatalon omistajan lapset Ben ja Miriam, jotka auttoivat aterian tarjoilemisessa.
- 2. Tehkää haastattelu** Jeesuksen viimeisestä aterialla. **Keksikää** kysymyksiä Benille ja Miriamille ja keksikää, mitä he vastaisivat kysymyksiinne.
3. Voitte joko **kirjoittaa** haastattelun ylös tai **äänittää tai kuvata** Benin ja Miriamin haastattelun niin, että jotkut teistä esittävät heitä.

LEONARDO DA VINCI: VIIMEINEN EHTOOLLINEN (1498)

★ USKONNONPETUS.fi

Kiesus.fi

TEEMA: YSTÄVYYS

KULTTUURI

Tarvikkeet: paperia + kyniä

Juudas petti ystävänsä Jeesuksen 30 hopearahasta.

Silloin yksi kahdestatoista opetuslapsesta, Juudas Iskariot, meni ylipappien luo ja sanoi: "Paljonko maksatte minulle, jos toimitan hänet teidän käsiinne?" He sopivat hänen kanssaan kolmestakymmenestä hopearahasta. Siitä lähtien hän etsi tilaisuutta kavaltaakseen Jeesuksen. (Matt. 26: 14-16)

Edmund Pevensie petti sisaruksensa C.S. Lewisin Narnia-sarjaan kuuluvassa kirjassa Velho ja leijona.

"Et saa ajatella, että Edmund olisi nytkään ollut niin paha, että olisi halunnut sisarensa ja veljensä muuttuvan kivipatsaiksi. Hän halusi suklaamakeisia ja halusi tulla prinssiksi (ja aikaa myöten kuninkaaksi), ja hän halusi Peterin saavan rangaistuksen siitä että oli haukkunut häntä lurjukseksi. Hän ei halunnut, että velho olisi myös muille ystävällinen - heitä ei ainakaan saisi panna yhtä hyvään asemaan kuin hänet."

Lähde: *Velho ja leijona*. C.S. Lewis. Kyllikki Hämäläinen (suom.) Otava.

Tehtävä: Miksi ystävä pettää?

- Miettikää:** Miksi Edmund petti sisaruksensa? Mikä on yhteistä Juudakselle ja Edmundille? Mikä voi saada jonkun pettämään ystävänsä?
- Tehkää sarjakuva tai pieni näytelmä,** jossa lapsi pettää ystävänsä valitsemastanne syystä. Miten tilanteen voisi korjata? Lisätkää loppuratkaisu, jossa pettäjä korjaa tilanteen.
- Valmistautukaa** esittämään työnne muille.

TEEMA: YSTÄVYYS

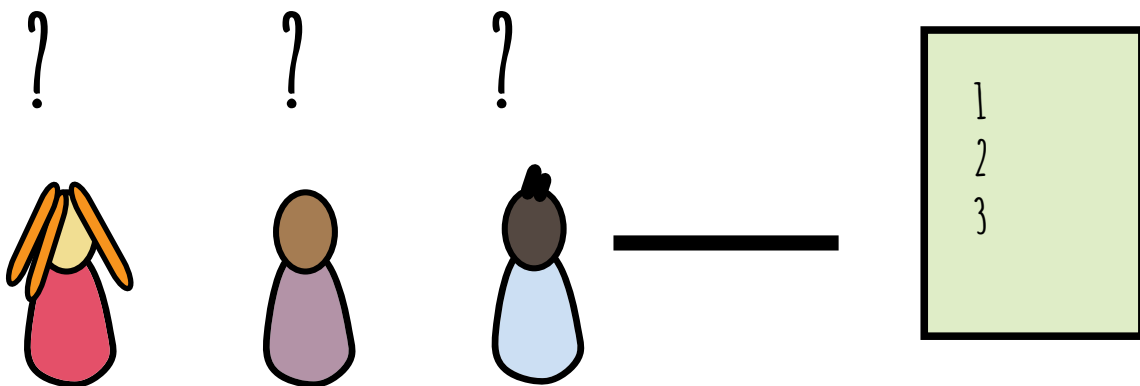
ETIIKKA

Tarvikkeet: taidekuva, paperia + kyniä

Leonardo da Vincin maalauksessa ”Viimeinen ehtoollinen” (1498) Jeesus ja opetuslapset ovat kokoontuneet pääsiäisaterialle. Se on heidän viimeinen ateriansa yhdessä. Nämä kolmetoista ystävää ovat kulkeneet pitkän matkan yhdessä, mutta nyt heidän joukkonsa on hajaantumassa.

Tehtävä: Millainen on ystävyiden resepti?

1. **Katsokaa** ensin kuvaa ja **etsikää** siitä asioita, jotka liittyvät ystävyteen.
2. Mitä tarvitaan hyvään ystävyteen ja kuinka paljon? **Laatikaa** ystävyiden resepti. **Käyttäkää** seuraavia mittayksiköitä: *hyppysellinen, lusikallinen, kupillinen, saavillinen*. Ainesosia voivat olla esim. yhdessäolo, luottamus, huumori.

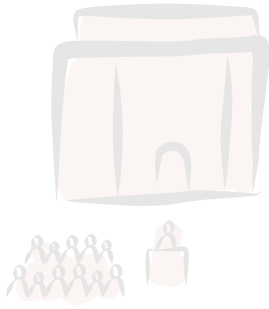

LEONARDO DA VINCI: VIIMEINEN EHTOOLLINEN (1498)

★ USKONNONOPETUS.fi

Kiesus.fi

TEEMA: TUOMIO

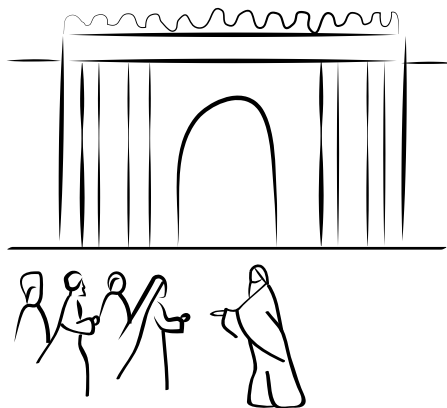
USKONTOTIETOUS

Tarvikkeet: tekstikatkelmat, paperia + kyniä / mobiililaite

Jeesukselle tuli erimielisyyksiä juutalaisten kirjanoppineiden ja ylipappien kanssa. Jeesuksen toiminta loukkasi kirjanoppineita ja ylipappeja. Jeesus ei esimerkiksi noudattanut pyhäpäivää eli sapattia perinteisellä tavalla. Kirjanoppineet ja ylipapit eivät myöskään pitäneet siitä, että Jeesusta pidettiin Messiaana eli juutalaisten odottamana pelastajana.

Tehtävä: Minkälaiset asiat hiersivät Jeesuksen ja juutalaisten välejä?

- 1. Lukekaa** vuorolukuna Raamatun tekstit. Mistä asioista Jeesuksella tuli niiden mukaan erimielisyyttä juutalaisten kanssa. Tarkastelkaa asioita molempien osapuolten näkökulmasta.
- 2. Tehkää näytelmä**, jossa Jeesus on juutalaisten Suuren neuvoston edessä syytettynä. Osa paikalla olijoista on Jeesuksen puolella, osa häntä vastaan. Mitä ihmiset sanovat?
- 3. Valmistautukaa** esittämään näytelmänne muille. Voitte myös kuvata näytelmän.

Tehtävä: Minkälaiset asiat hiersivät Jeesuksen ja juutalaisten välejä?

Tekstit

Jeesus parantaa sapattina (Luuk. 14: 1–4)

Jeesus meni sapattina erään fariseusten johtomiehen kotiin aterialle, ja kaikki tarkkailivat, mitä hän tekisi. Kävi niin, että hänen luokseen tuli vesipöhhöä sairastava mies.

Jeesus kääntyi lainopettajien ja fariseusten puoleen ja kysyi: “Onko sapattina lupa parantaa vai ei?” He eivät sanoneet siihen mitään. Silloin Jeesus kosketti miestä, paransi hänet ja lähetti hänet pois.

Sitten hän taas kysyi: “Miten te itse teette? Jos jonkun poika tai härkä putoaa kaivoon, niin kai hän heti nostaa sen sieltä, vaikka olisikin sapatti?”

Tähän he eivät kyenneet vastaamaan.

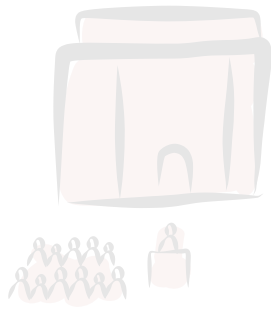
Jeesus suuren neuvoston edessä (Luuk. 22: 66–67, 70)

Kun päivä koitti, kokoontuivat kansan vanhimmat, ylipapit ja lainopettajat neuvoston istuntoon. Jeesus tuotiin heidän eteensä, ja he sanoivat hänelle: “Jos olet Messias, niin sano se meille.”

Hän vastasi: “Jos sen teille sanon, te ette usko.”

Silloin he kaikki kysyivät: “Oletko sinä siis Jumalan poika?”

Jeesus vastasi heille: “Itsepä te niin sanotte.”

TEEMA: TUOMIO

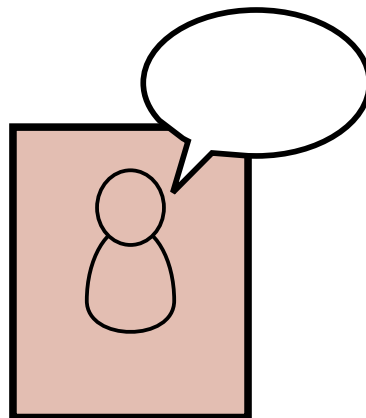
KULTTUURI

Tarvikkeet: taidekuva erillisellä paperilla, puhekuplat (liite 10), kyniä

Uuden testamentin mukaan maaherra Pontius Pilatus ei pitänyt Jeesusta syyllisenä maanpetokseen. Sen jälkeen kun Pilatus oli tuominnut Jeesuksen, hän ilmoitti pesevänsä kätensä Jeesuksen kuolemasta. Käsien pesu on tapa osoittaa syyttömyyttä - vastuu teosta on kätensä pesevän mielestä muilla. Oheisessa kuvassa Pilatus on juuri tuominnut Jeesuksen ja pesee käsiään.

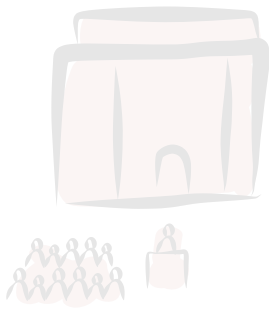
Tehtävä: Mitä ajatuksia Jeesuksen tuomio herätti?

1. **Katsokaa** kuvaa ja siinä olevien ihmisten kasvoja ja asentoja.
2. **Pohtikaa:** Mitä Pilatus ajattelee kuvassa? Miltä hänestä tuntuu? Mitä muut kuvan ihmisen ajattelevat? Sanoisivatko he ajatuksensa ääneen?
3. **Kirjoittakaa** ajatukset puhekupliin tai ajatuskupliin. **Liimatkaa** puhekuplat kuvaan.
4. **Valmistautukaa** esittämään tekemänne kuva muille ryhmäläisille.

TUNTEMATON (1570): KRISTUS PILATUKSEN EDESSÄ. LISSABONIN TAIDEMUSEO.

TEEMA: TUOMIO

ETIIKKA

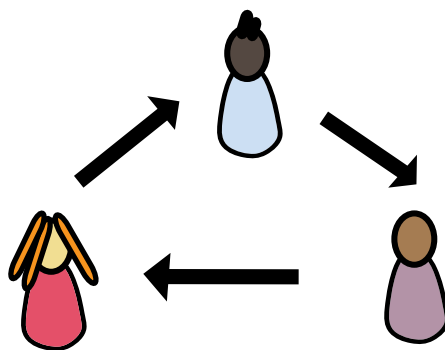
Tarvikkeet: lausekortit irtileikattuna, paperia + kyniä / mobiililaite

Ylipapit etsivät syytä, jonka varjolla he voisivat tuomita Jeesuksen kuolemaan. Jeesuksen syyllisyyden todistaminen oli kuitenkin vaikeaa, sillä todistajat kertoivat keskenään erilaisia asioita. Oikeudenkäynnissä todistajanlausuntojen tulisi olla luotettavia, eikä perustua kuulopuheisiin, huhuihin tai juoruihin.

Tehtävä: Miten estää huhuja leviämästä?

Huhuista voi olla haittaa myös muussa elämässä. Kokeilkaa, miten helposti viesti voi muuttua eri välikäsien kautta leikkimällä rikkinäistä puhelinta.

- 1. Leikkikää.** Jokainen ottaa yhden lapun. Älä näytä lapun tekstiä muille. Lapuissa on asioita, josta Jeesusta syytetään. Aloittaja kuiskaa omassa lapussaan olevan viestin seuraavalle, joka taas kuiskaa viestin seuraavalle. Kun viesti on kiertänyt koko ryhmän, se **kirjataan ylös** sellaisena kuin viimeinen sen kuuli.
- 2.** Kun kaikkien viestit ovat kiertäneet ryhmässä ja ne on kirjattu ylös, niitä verrataan alkuperäisiin.
- 3. Miettikää,** miten voisi ehkäistä huhujen leviämistä koulussa ja kavereiden kesken. **Kirjoittakaa** ylös nämä keinot.

Tehtävä: Miten estää huhuja leviämästä?

Lausekortit (leikattava irti)

Jeesus sanoi, että voi hajottaa Jumalan temppelin ja rakentaa sen kolmessa päivässä uudestaan.

Jeesus sanoi olevansa kaikkien juutalaisten kuningas.

Jeesus sanoi, että hän aloittaa kapinan roomalaisia vastaan.

Jeesus sanoi, ettei sapattia tarvitse enää noudattaa.

TEEMA: KUOLEMA

USKONTOTIETOUS

Tarvikkeet: taidekuva, tunnekortit (liite 9), (mobiililaite)

Opetuslapset eivät ehtineet hyvästellä Jeesusta, kun hänet pidätettiin. Pitkäperjantaina Jeesusta vietiin ristiinnaulittavaksi halki Jerusalemin. Matkan aikana Jeesusta lyötiin ja pilkattiin. Jeesuksen matkaa seurasi suuri väkijoukko, jossa oli sekä Jeesuksen ystäviä että vihollisia.

Oheisessa kuvassa on kuvattu Jeesuksen matkaa ristiinnaulittavaksi.

Tehtävä: Minkälaisia ilmeitä väkijoukossa oli, kun Jeesus vietiin ristiinnaulittavaksi?

- 1. Miettikää yhdessä, millaisia eri ilmeitä Jeesusta ympäröivillä ihmisillä voisi olla? Millaisiin tunteisiin ne liittyvät? Käyttäkää apuna tunnekortteja.**
- 2. Tehkää still-kuva** Jeesuksen matkasta ristiinnaulittavaksi. Laittakaa keskelle tyhjä tuoli esittämään Jeesusta ja menkää molemmille puolille seisomaan. Ottakaa erilaisia asentoja ja ilmeitä joita väkijoukossa voisi olla.
- 3. Ottakaa kuva tai esittäkää still-kuvanne myöhemmin muille.**

DELLO DELLI (1440 - LUVULLA): JEEBUS KANTAA RISTIÄ. SALAMANCAN KATEDRAALI.

Kiesus.fi

TEEMA: KUOLEMA

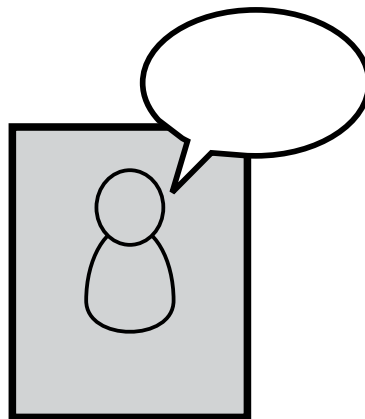
KULTTUURI

Tarvikkeet: taidekuva erillisellä paperilla, puhekuplat (liite 10), kyniä

Opetuslapset eivät ehtineet hyvästellä Jeesusta, kun hänet pidätettiin. Pitkäperjantaina Jeesusta vietiin ristiinnaulittavaksi halki Jerusalemin. Matkan aikana Jeesusta lyötiin ja pilkattiin. Jeesuksen matkaa seurasi suuri väkijoukko, jossa oli sekä Jeesuksen ystäviä että vihollisia.

Tehtävä: Mitä ihmiset huusivat Jeesukselle?

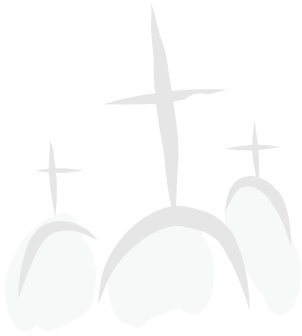
- 1. Katsokaa** kuvaa, jossa Jeesusta viedään ristiinnaulittavaksi. Mitä asioita kuvan ihmiset voisivat huutaa Jeesukselle? Joukossa on sekä Jeesuksen ystäviä että vihollisia.
- 2. Kirjoittakaa** puhekupliin asioita, joita ihmiset huutavat. **Leikatkaa** puhekuplat irti ja **liimatkaa** kuvaan.
- 3. Valmistautukaa** esittelemään tekemänne kuva muille.

DELLO DELLI (1440 - LUVULLA): JEEBUS KANTAA RISTIÄ. SALAMANCAN KATEDRAALI.

Kiesus.fi

TEEMA: KUOLEMA

ETIIKKA

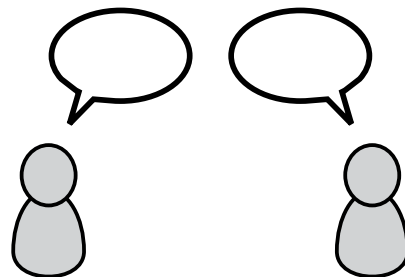
Tarvikkeet: taidekuva, paperia + kyniä, (mobiililaite)

Jeesuksen kuolemasta on maalattu monia taideteoksia. Oheisessa kuvassa on italialaisen taidemaalari Dello Dellin teos ”Ristiltä lasku” (1440-luku). Siinä Jeesuksen ruumis on juuri laskettu ristiltä. Kuvasta näkyy, kuinka Jeesuksen ystävät surivat häntä. Opetuslapset eivät ehtineet hyvästellä Jeesusta ennen hänen pidätystään. Jeesuksen kuoleman jälkeen he olivat murheissaan.

Läheisen kuolema voi tulla yllätyksenä tai se on voinut olla odotettavissa. Kuolema tuntuu kuitenkin aina pahalta ja suru voi kestää pitkään. Tärkeintä on olla surevan läheisen tukena ja kuunnella.

Tehtävä: Miten lohduttaa surevaa ystävää?

- Piirtäkää** paperille Jeesuksen läheiset: Pietari, Johannes, Jeesuksen äiti Maria ja Magdalan Maria.
- Miettikää:** Mitä he olisivat halunneet sanoa toisilleen? Miten he voisivat tukea toisiaan surussa? **Näytelkää** paperihahmoilla tilanne, jossa Jeesuksen läheiset sanovat toisilleen keksimänne asiat.
- Kuvatkaa** näytelmänne tai valmistautukaa esittämään se muille.

DELLO DELLI (1440 - LUVULLA): JEESUS KANTAA RISTIÄ. SALAMANCAN KATEDRAALI.

Kiesus.fi

TEEMA: IHMEET

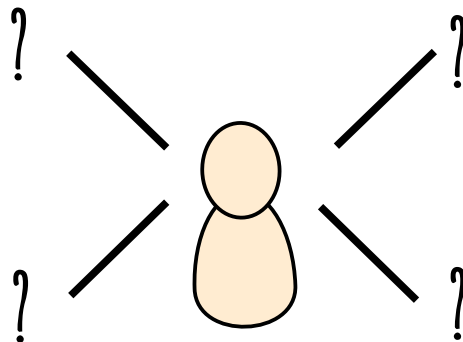
USKONTOTIETOUS

Tarvikkeet: raamatunkohdat, paperia + kyniä

Uuden testamentin mukaan naiset löysivät jotain yllättävää, kun he saapuivat Jeesuksen haudalle. Suuri kivi oli vieritetty haudan suulta ja hauta olikin tyhjä. Naiset olivat ihmeissään. Haudalla he kuitenkin kohtasivat valkopukuisen hahmon. Hahmo kertoi naisille, että Jeesus ei ollut enää haudassa. Uutta testamenttia lukemalla ei täysin selviä, kuka valkopukuinen hahmo oli. Eri evankeliumeissa on erilaisia selityksiä.

Tehtävä: Kuka oli haudalla?

1. **Valitkaa** kaksi raamatunkohtaa joissa kerrotaan tapahtumasta. Kenet naiset kohtasivat niissä? **Etsikää** vastaukset. Voitte valita enemmänkin kuin kaksi.
2. **Piirtäkää** kuvat naisten kohtaamista hahmoista eri raamatunkohdissa. **Kirjoittakaa** kuvien alle, ketä se esittää ja mistä evankeliumista.
3. **Valmistautukaa** esittämään kuvanne ja selitykset muille.

Matteuksen evankeliumi: Matt. 28:2–7

Sapatin päätyttyä, viikon ensimmäisen päivän koittaessa, tulivat Magdalan Maria ja se toinen Maria katsomaan hautaa. Äkkiä maa alkoi vavahdella ja järjestä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven pois ja istuutui sille. Hän oli hohtava kuin salama ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. Vartijat pelästyivät häntä niin, että alkoivat vapista ja kaatuivat maahan kuin kuolleet. Enkeli kääntyi naisten puoleen ja sanoi: “Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista, niin kuin itse sanoi.

Markuksen evankeliumi: Mark. 16:1–7

Kun sapatti oli ohi, Magdalan Maria, Jaakobin äiti Maria ja Salome ostivat tuoksuöljyä mennäkseen voitelemaan Jeesuksen. Sapatin jälkeisenä päivänä ani varhain, kohta auringon noustua he lähtivät haudalle. Matkalla he puhuivat keskenään: “Kuka auttaisi meitä ja vierittäisi kiven hautakammion ovelta?” Mutta tultuaan paikalle he huomasivat, että kivi oli vieritetty pois; se oli hyvin suuri kivi. Sisälle hautaan mentyään he näkivät oikealla puolella istumassa nuorukaisen, jolla oli yllään valkoiset vaatteet. He säikähtivät. Mutta nuorukainen sanoi: “Älkää pelästykö. Te etsitte Jeesus Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut kuolleista, ei hän ole täällä.

Luukkaan evankeliumi: Luuk. 24:1–8

Ensimmäisenä päivänä sapatin jälkeen naiset jo aamuvarhaisella menivät haudalle ja ottivat hankkimansa tuoksuöljyt mukaan. He havaitsivat, että kivi oli vieritetty haudan suulta, ja kun he menivät sisälle hautaan, he eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. Kun he olivat ymmällä tästä, heidän edessään seisoivat yhtäkkiä kaksi miestä sädehtivän kirkaissa vaatteissa. Naiset pelästyivät ja painoivat katseensa maahan. Mutta miehet sanoivat heille: “Miksi etsitte elävää kuolleiden joukosta? Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista.

Johanneksen evankeliumi: Joh. 20:11–18

Maria seisoivat haudan ovella ja itki. Siinä itkiessään hän kurkisti hautaan ja näki, että siinä, missä Jeesuksen ruumis oli ollut, istui kaksi valkopukuista enkeliä, toinen pääpuolella ja toinen jalkopäässä. Enkelit sanoivat hänelle: “Mitä itket, nainen?” Hän vastasi: “Minun Herrani on viety pois, enkä tiedä, minne hänet on pantu.” Tämän sanottuaan hän kääntyi ja näki Jeesuksen seisovan takanaan, mutta ei tajunnut, että se oli Jeesus. Jeesus sanoi hänelle: “Mitä itket, nainen? Ketä sinä etsit?” Maria luuli Jeesusta puutarhuriksi ja sanoi: “Herra, jos sinä olet vienyt hänet täältä, niin sano, minne olet hänet pannut. Minä haen hänet pois.”

TEEMA: IHMEET

ETIIKKA

Kiesus.fi

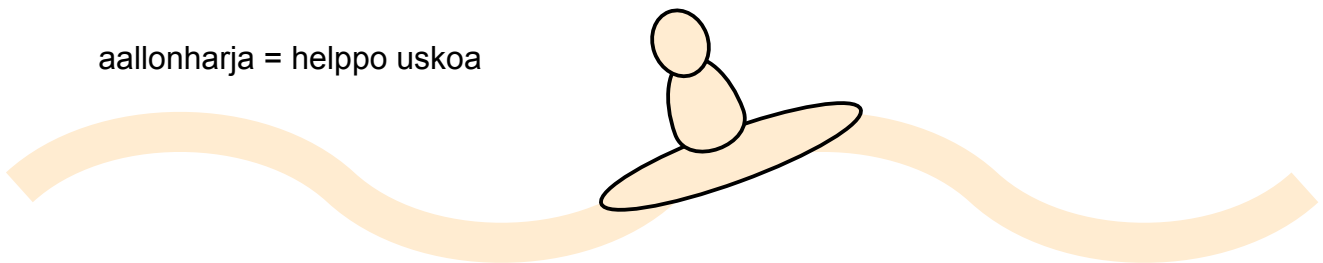
Tarvikkeet: paperia + kyniä

Uudessa testamentissa kerrotaan, että Jeesuksen haudalla käyneet naiset kiirehtivät kertomaan opetuslapsille, että Jeesus oli ylösnoussut. Jeesuksen ystävät olivat aiemmin surreet Jeesuksen kuolemaa. Ilouutisen kuultuaan he olivat aluksi ihmeissään. Mitä oli tapahtunut? Jeesuksen ylösnousemusta voi pitää ihmeenä. Ihmeet ovat asioita, joille ei ole luonnollista selitystä vaan niihin täytyy uskoa. Toisinaan on vaikeaa uskoa asioihin, joita ei voi selittää.

Tehtävä: Millaiset asiat ovat uskottavia tai epäuskottavia?

- Piirtäkää** aallokko, jossa aallonpohja merkitsee uskomisen vaikeutta ja aallonharja uskon nousua tai vahvistumista.
- Kirjoittakaa** aallonharjalle asioita joihin on helppo uskoa ja aallonpohjalle asioita joihin on vaikea uskoa. Jos ajattelette samasta asiasta eri tavalla, voitte kirjoittaa asian useampaan kohtaan.

aallonharja = helppo uskoa

aallonpohja = vaikea uskoa

TEEMA: IHMEET

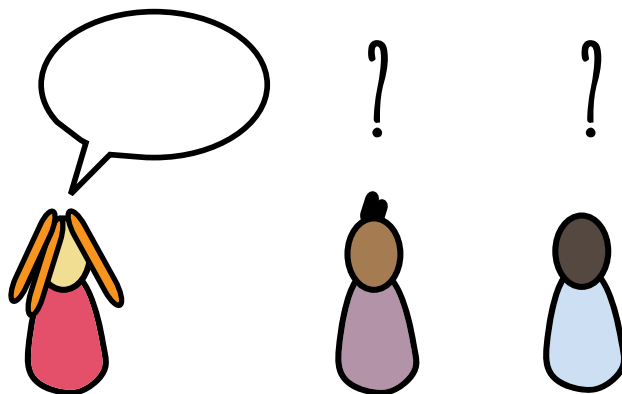
KULTTUURI

Tarvikkeet: taidekuva, paperia + kyniä

Uudessa testamentissa kerrotaan, että Jeesuksen haudalla käyneet naiset kiirehtivät kertomaan näkemästään muille. He kertoivat muille, että Jeesus elää. Jeesuksen seuraajat alkoivat uskoa ja kertoa muillekin, että Jeesus on ylösnoussut. Tästä syntyi uusi uskonto, kristinusko. Kristityt uskovat Jeesuksen ylösnousemukseen pääsiäisenä. Jeesuksen ylösnousemusta voi pitää ihmeenä. Ihmeet ovat asioita, joille ei ole luonnollista selitystä vaan niihin täytyy uskoa.

Tehtävä: Mitä jos naisia ei olisi uskottu?

1. **Katsokaa** kuvaa. Mitä siinä tapahtuu?
2. **Näytelkää** tilanne kahdella tavalla. Ensimmäisessä tilanteessa muut opetuslapset uskovat naisten kertomusta. Toisessa tilanteessa opetuslapset eivät usko.
3. **Esittäkää** molemmat tilanteet muille. **Kertokaa** muille, kumpi versioista on Uuden testamentin mukainen. Kertokaa muille, mitä olisi voinut tapahtua, jos opetuslapset eivät olisi uskoneet naisten kertomaa.

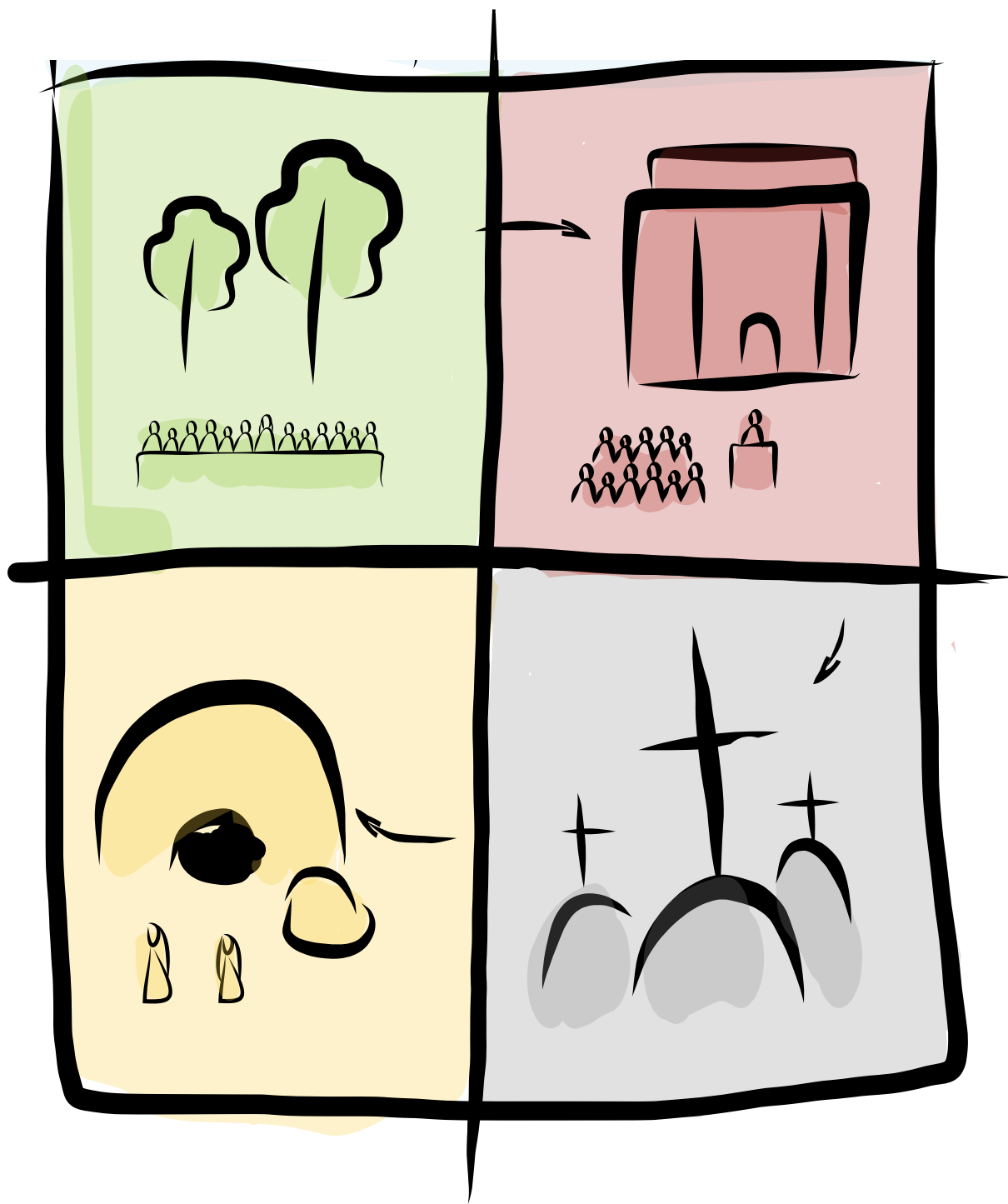

FEDE GALIZIA (1616): NOLI ME TANGERE. PINACOTACA DI BRERA, MILANO, ITALIA.

Kiesus.fi

LIITE 1: MATKA PÄÄSIÄISKERTOMUKSEEN -POHJA

LIITE 2: PÄÄSIÄISKERTOMUS

1. Yhdessä aterialla

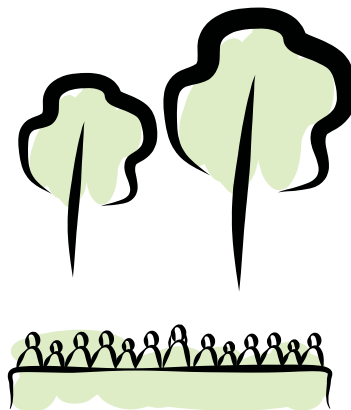
On koittanut pääsiäisjuhlan aika. Jeesus on kutsunut opetuslapsensa yhteisen aterian äärelle. Ruokailua sävyttää iloinen tunnelma. Jeesus puhuu ja opetuslapset kuuntelevat häntä kiinnostuneina.

Yllättäen hän kuitenkin vaikenee ja vakavoituu. Sanomatta sanaakaan, Jeesus ottaa pöydästä leivän ja murtaa sen. Hän jakaa sitä pöydässä istuville. Sitten hän ottaa viinin ja jakaa sitä tilkan opetuslapsilleen.

“Nämä ovat minun ruumiini ja vereni”, Jeesus sanoo, rikkoo lisää leipää ja katsoo vakavana opetuslapsiaan: “Yksi teistä tulee minut kavaltamaan.” Opetuslapset hätkähtävät kuulemaansa. Järkytys valtaa huoneen. He eivät voi uskoa, mitä Jeesus oli juuri sanonut. Mutta Jeesus aavistaa, kuinka hänen tulisi käymään.

Kun yhteinen ateria on nautittu, joukko lähtee Getsemanen puistoon, jossa kasvaa paljon kauniita oliivipuita. Yllättäen puutarhan rauha rikkoutuu. Paikalle saapuu opetuslapsi Juudaksen johdattama aseistautunut miesjoukko.

Juudas tulee Jeesuksen luo. ”Terve Rabbi”, hän sanoo ja suutelee Jeesusta merkiksi sotilaille vangita hänet. Juudas on kavaltanut Jeesuksen kolmestakymmenestä hopearahasta.

LEONARDO DA VINCI: VIIMEINEN EHTOOLLINEN (1498)

★ USKONNONOPETUS.fi

Kiesus.fi

LIITE 2: PÄÄSIÄISKERTOMUS

2. Tuomio

Jeesus viedään Jerusalemin keskustaan ylipappi Kaifaan luo. Ylipapit keskustelevat kiivaasti keskenään. He etsivät syytä, jonka varjolla he voisivat tuomita Jeesuksen kuolemaan. Temppeleihin tuodaan todistajia, mutta Jeesuksen teoista kerrotut asiat ovat ristiriidassa keskenään. Ylipappien neuvosto tekee päätöksen:

“Annetaan roomalaisten hoitaa asia. Viedään Jeesus Pilatuksen luo.”

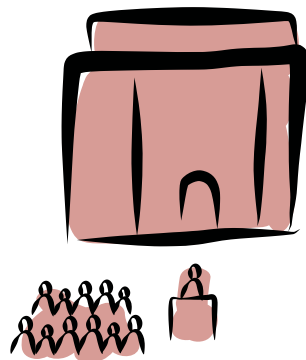
Juutalaisen kansan ylipapit vaativat nyt Pilatesta tuomitsemaan Jeesuksen, sillä Jeesus oli julistautunut Messiaaksi, Jumalan pojaksi. Pilatus epäilee Jeesuksen syyllisyyttä ja päättää kysyä talon luo kokoontuneelta väkijoukolta, mitä he haluavat hänen tekevän Jeesukselle.

“Ristiinnaulitse se mies!” väkijoukko huutaa. Pilatus epäröi ja kysyy kansalta, mitä pahaa Jeesus oli tehnyt. Kansa kuitenkin jatkoi vain huutamistaan ja meteli yltyi.

“Ristiinnaulitse se mies! “Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!”

Pilatusta hirvittää. Hän pelkää villiintyneen kansan nousevan kapinaan ja päätyy tuomitsemaan Jeesuksen.

Annettuaan tuomion hän menee vesimaljan luo ja pesee kätensä. Tämä päätös ei ollut hänelle mieluinen ja hän peseytyy siitä puhtaaksi.

TUNTEMATON (1570): KRISTUS PILATUKSEN EDESSÄ. LISSABONIN TAIDEMUSEO.

LIITE 2: RISTIN TIE -PÄÄSIÄISKERTOMUS

3. Ristiinnaulitseminen

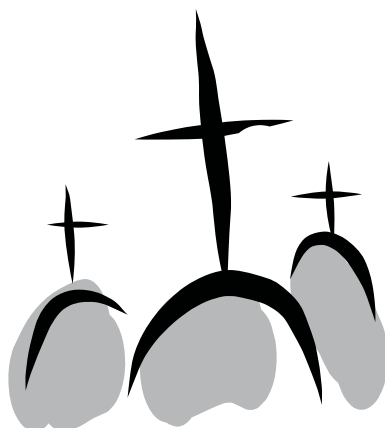
Jeesus viedään Jerusalemin ulkopuolella sijaitsevalle Golgatan kukkulalle. Matka kukkulalle on raskas. Jeesus kaatuu monta kertaa. Ihmiset pilkkaavat häntä:

“Terve, juutalaisten kuningas.”

Jeesuksen päähän laitetaan orjantappurakruunu ja häntä kumarretaan pilkallisesti. Perillä Jeesus naulitaan käsistään ja jaloistaan kiinni ristiin. Paikalle on kerääntynyt suuri väkijoukko.

Joku huutaa: *“Pelasta itsesi, jos olet Messias!”*

Keskipäivä koittaa ja taivas synkkenee. Kaiken metelin jälkeen tulee vihdoin aivan hiljaista. Väkijoukko lähtee pois Golgatalta.

DELLO DELLI (1440 - LUVULLA): JEESUS KANTAA RISTIÄ. SALAMANCAN KATEDRAALI.

Kiesus.fi

LIITE 2: RISTIN TIE -PÄÄSIÄISKERTOMUS

4. Tyhjä hauta

Nyt on kulunut kaksi päivää Jeesuksen kuolemasta. Jeesuksen hautapaikka on luola, jonka suulle on vieritetty suuri kivi. Kaksi naista, Jeesuksen ystäviä, ovat vierailleet hänen haudallaan.

Myöhemmin naiset kertovat opetuslapsille erikoisesta tilanteesta haudalla:

”Vieraillessamme haudalla huomasimme, että hautakivi oli vieritetty syrjään suuaukolta. katsoimme sisään: Hauta oli tyhjä! Kohtasimme haudalla valkopukuisen hahmon, joka sanoi meille:

”Etsitte Jeesus Nasaretilaista, mutta hän ei ole täällä. Teidän on mentävä Galileaan. Siellä tapaatte Jeesuksen uudestaan.”

Opetuslasten mieleen hiipii uskomaton ajatus:

”Olisiko sittenkin mahdollista vielä tavata hyvä ystävä ja opettaja uudestaan?”

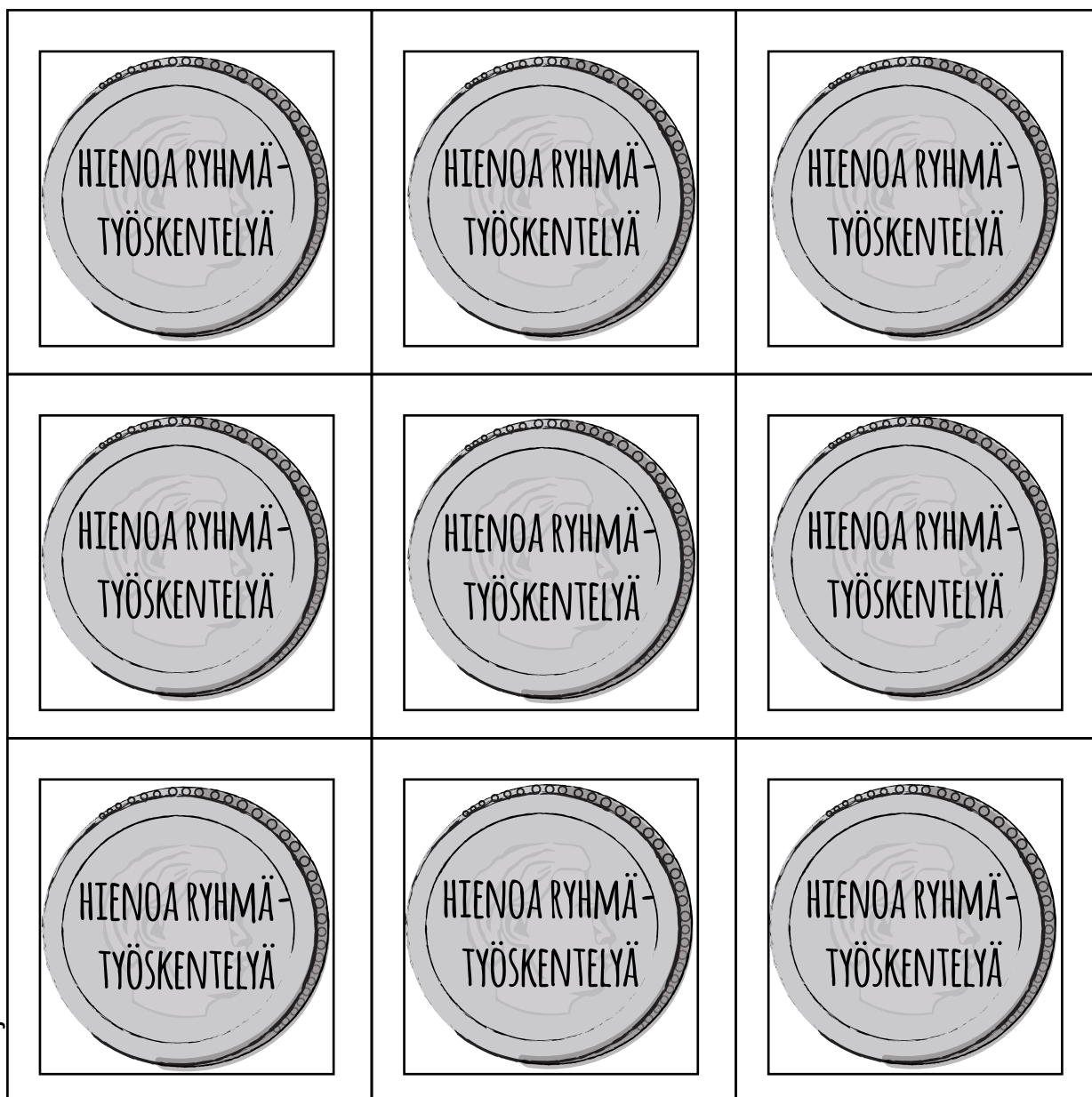

FEDE GALIZIA (1616): NOLI ME TANGERE. PINACOTACA DI BRERA, MILANO, ITALIA.

Kiesus.fi

LIITE 3: HIENOA RYHMÄTYÖSKENTELYÄ – HOPEARAHAT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 4: VERTAISARVIOINTIMATRIISI PIENILLE OPPILAILE

RYHMÄTÖIDEN ARVIOINTI

Kuunnelkaa ja katsokaa tarkkaan jokaisen ryhmän esitys. Päätäkää, missä asiassa arvioitava ryhmä on tänään parhaiten onnistunut. Antakaa heille vastaava hopeakolikko palkinnoksi.

ESITTELY

1. Ryhmä esittelee itsensä ja työnsä kuuluvalla äänellä yleisöön katsoen
2. Ryhmäläiset ilmaisevat hyvin erilaisia tunteita

SISÄLTÖ

1. Kertomus etenee johdonmukaisesti ja siinä on kaikki tärkeät vaiheet mukana
2. Työssä on oivaltavia ja kiinnostavia sisältöjä

ULKOASU

1. Työ on hienon näköinen
2. asiat on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi

OMAN RYHMÄN RYHMÄTYÖTAIDOT

Miettikää oman ryhmän kesken yhteistä työskentelyänne. Jos olette yhtä mieltä siitä, että olette onnistuneet molemmissa tavoitteissa, voitte myöntää itsellenne Hienoa ryhmätyöskentelyä –hopearahan.

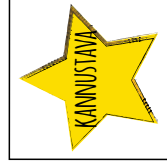
HIENO RYHMÄTYÖSKENTELYÄ

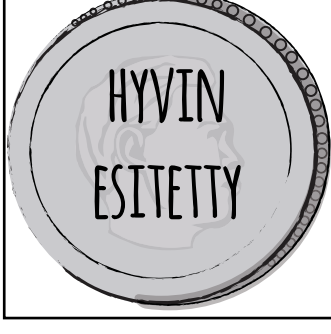
1. Kannustimme toisiamme ja innostuimme toistemme ideoista
2. Jaoinme työt reilusti

RYHMÄLÄISTEN TAIDOT

Keskustelkaa ryhmässä siitä missä kukin on onnistunut tänään ja jakakaa toisillenne alla olevia tähtiä siten, että jokainen saa yhden tähden sen mukaan, missä hän on parhaiten onnistunut.

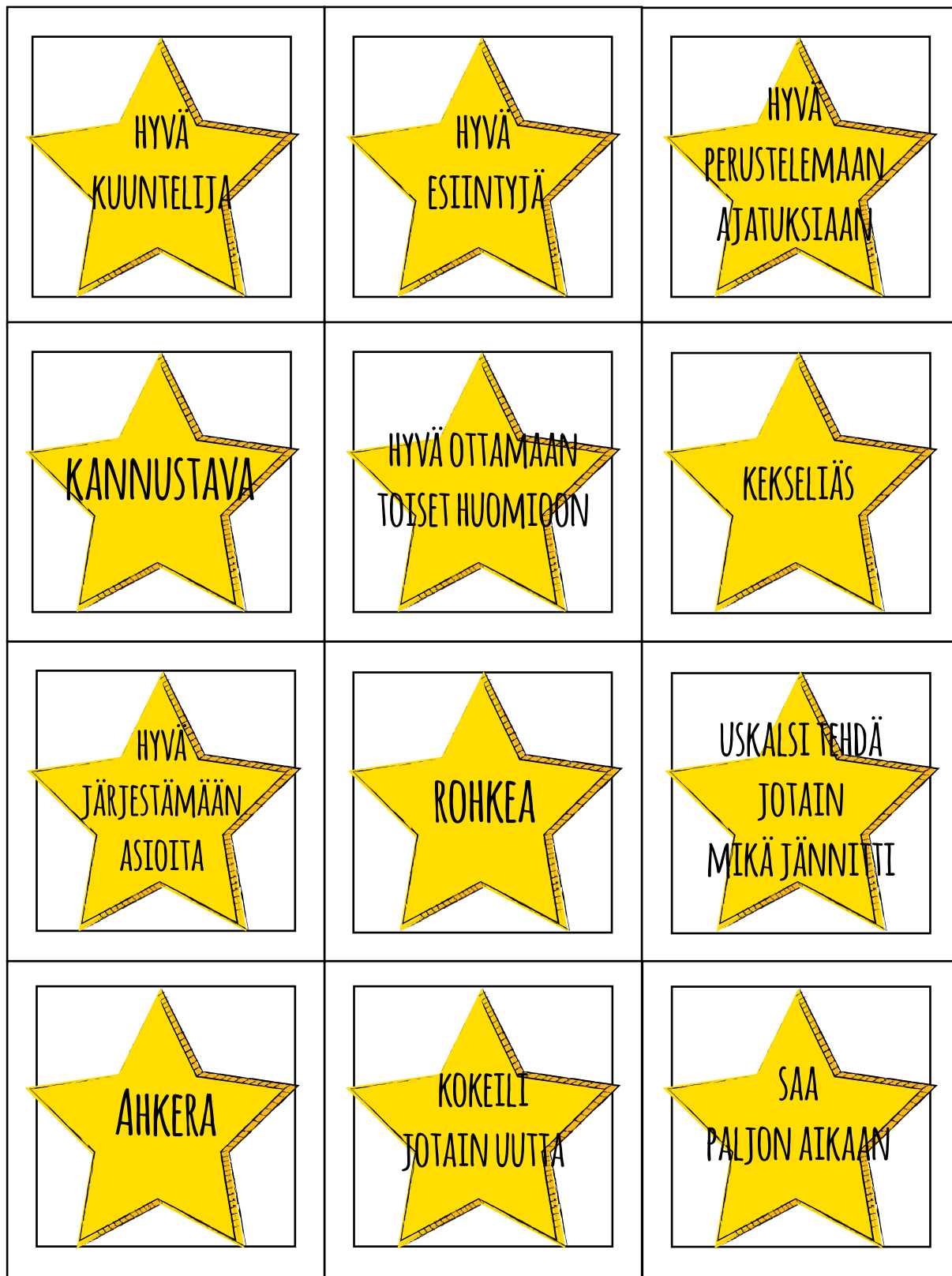

LIITE 7. TÄHTIÄ TYÖSKENTELYN VERTAISARVIOINTIIN

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 7. Tähtiä työskentelyn vertaisarviointiin

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 8. ARVIOINTIMATRIISI TYÖSKENTELY- JA ESIINTYMISTAIDOISTA

OMAN RYHMÄN TYÖSKENTELY- JA ESIINTYMISTAIKOT

Miettikää, miten olette onnistuneet alla olevissa tavoitteissa ja merkitkää rasti ruutuun sille kohdalle, joka parhaiten vastaa arvioitanne.

Hyvin

Melko hyvin

Pitää vielä harjoitella

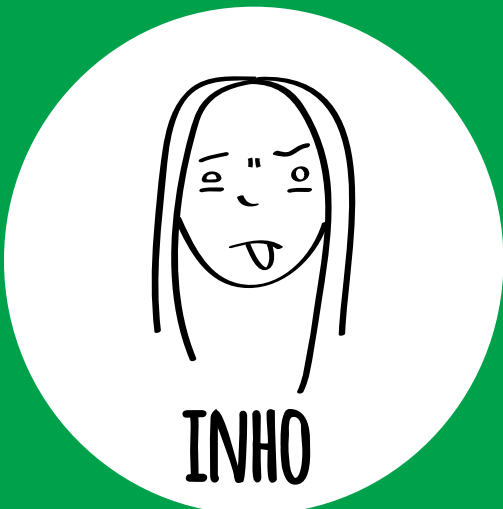
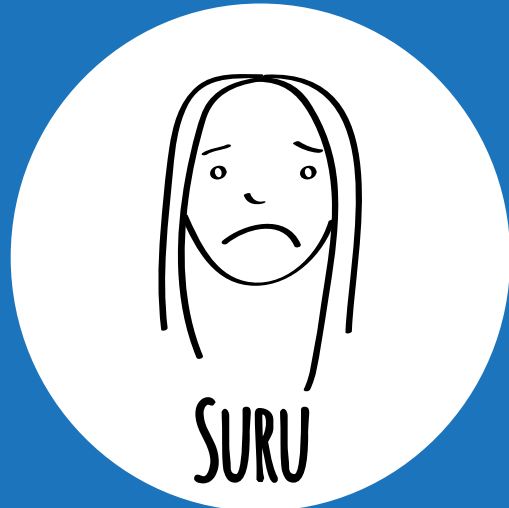
Vuorovaikutus- ja ryhmätyötaidot			
1. Kannustimme toisiamme ja innostuimme toistemme ideoista.			
2. Osasimme olla eri mieltä tarvittaessa.			
3. Otimme kaikkien ajatukset huomioon päätöksenteossa.			
4. Kaikki osallistuivat työskentelyyn.			
5. Jaoin työt reilusti.			

Esiintyminen			
1. Esittelimme itsemme.			
2. Katsoimme yleisöön.			
3. Puhuimme rauhallisella ja kuuluvalla äänellä. *			
4. Autoimme toisiamme tarvittaessa.			
5. Saimme työmme hyvin esitettyä.			

* Jos esityksessänne vaaditaan muunlaista äänenkäyttöä, tämä koskee vain alkuesittelyä.

LIITE 9: TUNNEKORTIT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 9: TUNNEKORTIT

SURU

Alakulo
Epätoivo
Haikeus
Synkkyys
Ikävä
Väsytys

ILO

Riemu
Mielihyvä
Innostus
Huojennus
Toivo
Onni

HÄMMÄSTYS

Hämmennys
Säikähdys
Ihmetys
Pettymys
Ihastus
Tyrmistys

VIHA

Kateus
Katkeruus
Uhma
Kiukku
Ärtymys
Raivo

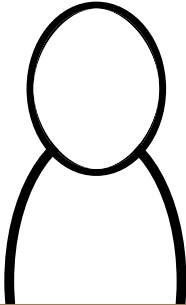
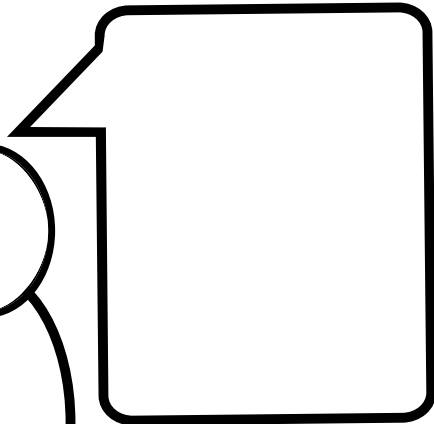
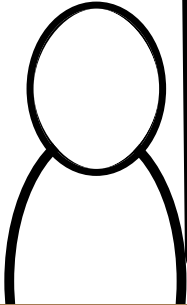
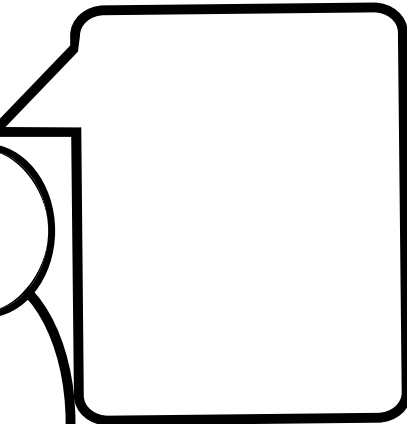
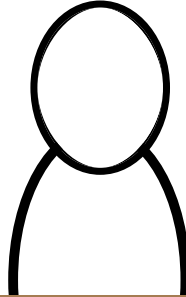
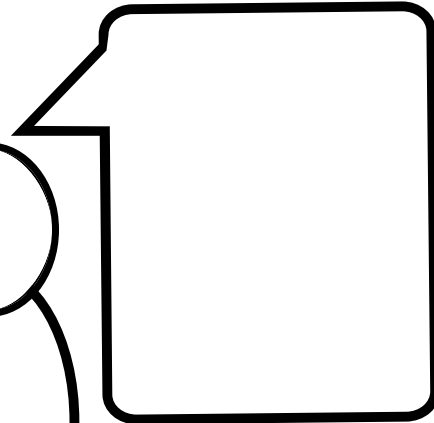
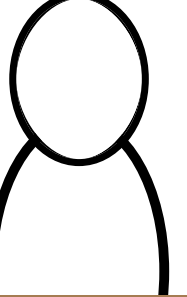
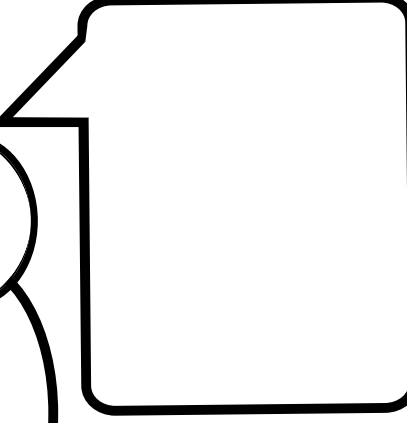
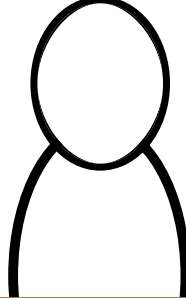
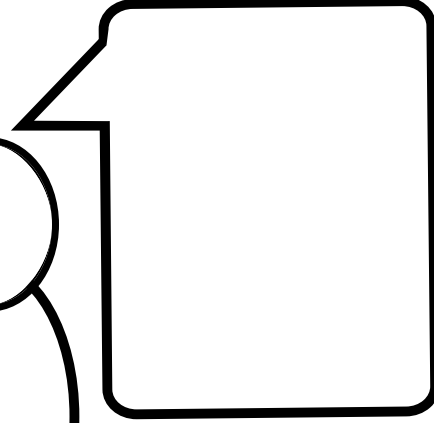
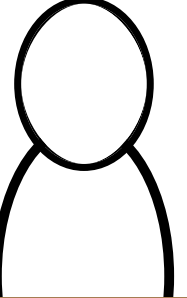
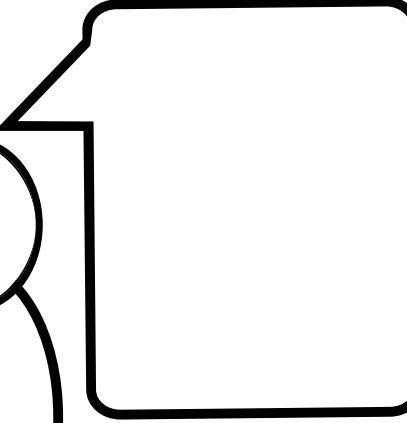
PELKO

Ahdistus
Levottomuus
Kauhu
Jännitys
Epävarmuus
Turvattomuus

INHO

Halveksunta
Ylenkatse
Vastenmielisyys
Ällötys
Kuvotus
Paheksunta

LIITE 10: PUHEKUPLAT

NIMI: 	NIMI:
NIMI: 	NIMI:
NIMI: 	NIMI:

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi